

Fra bøger til borger

Oplæg til strategi for Varde Bibliotek 2016-2020

Folkebibliotekernes lovbestemte formål er ”at fremme oplysning, uddannelse og kulturel aktivitet.” Det formål har vi længe ikke kunne løse ved kun at stille bøger og andre materialer til rådighed. Vi har været forrest ved at være bibliotek på en ny og opsøgende måde og med opgaver, som rækker ud over den klassiske forståelse af et bibliotek.

Det har vi fået Bibliotekernes Formidlingspris 2015 for.

Vores nye strategi sætter borgeren i centrum ved at fokusere på tre områder, der giver folk mulighed for at berige deres eget liv: gennem læring og uddannelse, ved aktivt at tage del i samfundet og med litteraturens, musikens og filmens dannende og opløftende kvaliteter.

Med strategien fortsætter vi arbejdet med at nytænke det klassiske biblioteks ydelser og services på en opsøgende måde, så de fortsat er relevante i en digital tidsalder. Vi intensiverer vores fokus på de fællesmængder, vi har med andre aktører, for at de kan lykkes med deres opgaver, og vi kan lykkes med vores. Vi ser os som en medspiller i mange flere af Varde Kommunes politikker end fritid, idræt og kultur. Det drejer sig især om politikkerne for erhverv og beskæftigelse, frivillige, bosætning, børn, unge, sundhed, seniorer og integration.

Strategiens tre fokusområder er alle områder, vi allerede arbejder med, og som vi nu med ekstra styrke betoner betydningen af for borgernes og kommunens udvikling. For overblikkets skyld har vi bygget strategien op som et regnestykke, hvor fokusområde plus indsats giver nogle effekter og mål. For flere af målene gælder det, at vi ikke er de eneste, der arbejder for dem. Derfor vil vi løbende vurdere, hvor vi skal spille en hovedrolle, en birolle eller slet ingen rolle i de konkrete indsatser.

Oversigt over fokusområder

Fokusområdet Læring og uddannelse

Fokusområdets temaer

- Udvikling af vores bidrag til læring og uddannelse fra vugge til voksenlivet, hvor vi giver folk kompetencer til at mestre deres eget liv og til at dygtiggøre sig.
- Nytænkning af samarbejdet med folkeskolen og uddannelsesinstitutioner, herunder digital dannelse, så elever og studerende får det optimale ud af, at meget undervisning nu er digitalt og via nettet.
- Udvikling af det uformelle læringssted, hvor man kan uddanne sig og lære uden for de store uddannelsessteder og -byer.

Konkret udfoldelse af temaerne gennem delmål 2016-17

- Fra Aftalestyring 2016:
  - o Nytænkning af samarbejdet mellem de pædagogiske læringscentre/skolerne og Varde Bibliotek
  - o Ibrugtagning af det fælles bibliotekssystem - Cicero
- Biblioteket som uformelt læringssted med adgang til viden, databaser, e-kurser og studiefællesskaber
- Aktiv i forhold til den nye digitaliseringsstrategi for det offentlige 2016-2020

Hvilke effekter og mål sigter vi efter?

Overordnet set arbejder vi for at gøre den nuværende befolkning i Varde Kommune til den bedst uddannede befolkning.

Det er et mål at nytænke samarbejdet med skolerne og de pædagogiske læringscentre som følge af det fælles bibliotekssystem ud fra følgende temaer: biblioteksorientering, IT-literacy, kulturel dannelse, læring, læsning m.fl. Samarbejdet skal have som effekt, at eleverne bliver dygtigere, fx ved at blive kritiske frem for ukritiske brugere af al den digitale information. Det er kommet frem, at der ikke kommer nok ud af IT-investeringerne i folkeskolen, fordi eleverne ikke har lært at begå sig med en kritisk sans.

Vi har også som mål at udvikle vores koncept for at understøtte eleverne på ungdomsuddannelserne.

Bibliotekerne har spillet en stor rolle i det offentliges digitaliseringsstrategi, og det skal vi fortsat gøre i den nye digitaliseringsstrategi for 2016-2020. Det handler både om at give folk basale og videregående kompetencer til at kunne begå sig digitalt.

Digitaliseringen gør det muligt at uddanne og lære uden for de traditionelle uddannelsesbyer, og her ønsker vi at udvikle biblioteket til et uformelt læringssted, så folk kan bo i Varde Kommune og dygtiggøre sig uden nødvendigvis at flytte herfra. Det vil have positiv indflydelse på uddannelsesniveaue i Varde Kommune.

Hvordan fokusområdet forholder sig til det statslige niveau

Fokusområdet udmønter uddannelsesformålet i biblioteksloven og indeholder Kulturstyrelsens pejlemærker fra 2015: biblioteket skal fremme læring og formidle og gøre information og viden tilgængelig.

Fokusområdet Aktivt medborgerskab

Fokusområdets temaer og indsatser

- Vi fremmer netværk og arbejder sammen med lokalsamfundene
- Vi åbner en demokratisk arena, hvor alle kan komme til orde, hvor kommunen kan møde borgerne og omvendt
- Biblioteket som mødested, det 3. gode sted uden for hjemmet og arbejdspladsen
- Arrangementer og kulturelle aktiviteter skabt af, med og for borgerne

Konkret udfoldelse af temaerne gennem delmål 2016-17

- Fra Aftalestyring 2016-17
  - o Ny betjening af landsbyer med biblioteksbusen for at understøtte det lokale liv
  - o Øget søgning til biblioteket, flere aktiviteter skabt sammen med borgerne
  - o Integration af flygtninge og indvandrere
- Opdyrke eller facilitere fællesskaber og aktiviteter som ikke er foreningsbårne
- Indretning af Hovedbiblioteket og evt. mindre indretningstiltag i filialerne

Hvilke effekter og mål sigter vi efter?

Overordnet set arbejder vi for at fremme stærke og mangfoldige fællesskaber og for den demokratiske udvikling af folk.

Ved at sætte fokus på indretningen af biblioteket sigter vi efter, at endnu flere bruger biblioteket som et sted til at mødes på kryds og tværs af alder, køn, religion og hudfarve og dermed fremme fællesskab, samarbejde og forståelse. Vi sigter efter, at flere arrangementer og aktiviteter bliver skabt af borgerne for borgerne og dermed fremme deltagelse og virkelyst, også for borgere, der ikke ønsker at være medlem af en forening.

Det er et mål for os, at vi er med i landsbyernes liv med den nye biblioteksbus, ikke blot med bøger, men også med aktiviteter, for netop at hjælpe med til at gøre det attraktivt at bo i landsbyerne. Her vil vi skabe nye koncepter for betjening af landsbyerne.

Vi vil måles på, om vi fremmer den demokratiske debat og deltagelse i Varde Kommune i kraft af den demokratiske arena. Vi har haft generalprøve på den demokratiske arena med debatarrangementet om EU-retsforbeholdet, hvor vi beviste, at vi med partnerskaber kan gøre noget, vi ikke kan hver for sig.

Hvordan fokusområdet forholder sig til det statslige niveau

Fokusområdet udmønter bibliotekslovens formål om kulturel aktivitet, og det indeholder Kulturstyrelsens pejlemærker fra 2015: biblioteket skal fremme kulturelle aktiviteter og facilitere debat og møder mellem mennesker.

Fokusområdet Læse, lytte, se

Fokusområdets temaer

- Styrkelse læsning i alle aldersgrupper: i børnehaver, dagpleje, skolen, fritiden og i forbindelse med arbejdspladsen.
- Kulturel dannelse som fundament for et godt liv.
- Nytænkning af formidlingen af litteratur, musik, spil, film, legetek.
- Større indsats for kultur som løftestang til sundhed.
- Digital frontløber, hvor vi styrker folks evne til at begå sig i en digital verden med mange nye medier.

Konkret udfoldelse af temaerne gennem delmål 2016-17

- Fra Aftalestyring 2016:
  - o Varde Kulturelle rygsæk for de mindste
  - o Sommerbibliotek i Blåvand, Vejers og Henne
  - o Nyt koncept for betjening af landsbyer og lokalsamfund
- Udvikling af læsefærdigheder for voksne (anonyme analfabeter).
- Udvikling og implementering af nyt koncept for musikformidling.
- Litteratur og kultur som løftestand for det gode liv.
- Større ibrugtagning af de digitale medier.

Hvilke effekter og mål sigter vi efter?

Overordnet set ønsker vi at højne livskvaliteten for borgerne i Varde Kommune gennem kultur.

Vores læseindsats skal have som effekt, at de generelle læsefærdigheder stiger i kommunen. Her har vi forskellige roller afhængig af samarbejdspartnere og målgruppe. På førskole- og skoleområdet handler det om at videreudvikle de samarbejder, vi allerede har. Herefter betræder vi ukendt land og skal ud at opdyrke partnerskaber med ungdomsuddannelserne, med fagforeninger, arbejdspladser mv. for at kunne arbejde med læsefærdigheder og læselyst der.

Ved at forny vores formidling af de klassiske bibliotekssamlinger sigter vi efter som minimum at stoppe faldet i udlånet af bøger. Mht. film og musik, så er ambitionen at bruge dem på anden vis end blot som udlån, fx ved at forbinde vores samlinger med brugernes og på den måde skabe fællesskaber omkring musik og film.

Den enkeltes kulturelle dannelse er et mål i sig, som vi ønsker at nå ved bl.a. at udbygge Vardes Kulturelle Rygsæk, så den også gælder for de mindste.

Vi ønsker at udbygge vores samarbejde med sundhedsområdet på en sundhedsfremmende måde, hvor vi gennem indsatser og aktiviteter understøtter trivsel, livsmod og handlekraft. Det kendes som det andet KRAM ud af det dobbelte KRAM. Med samme filosofi vil vi gerne etablere et samarbejde med socialområdet for med kulturen som løftestang at styrke sociale, dannelsesmæssige og læringskompetencer hos socialt udsatte. Vores særlige profil er at forbinde det kulturelle med det sociale og på den måde modvirke social ulighed og negativ arv.

Endelig er det et mål at fremme de digitale medier som eReolen, Filmstriben, databaser mv. mere og dermed understøtte den bevægelse, der er fra fysisk til digitalt materiale mere end i dag. Det vil lette den klassiske biblioteksbetjening. Dog er det ikke så vidt, at der for alvor endnu kan flyttes ressourcer væk fra det fysiske, da det stadig har en størrelse, der kræver mange ressourcer til både indkøb, håndtering og formidling.

Hvordan fokusområdet forholder sig til det statslige niveau

Fokusområdet udmønter oplysningsformålet i biblioteksloven, og det indeholder Kulturstyrelsens pejlemærke fra 2015: biblioteket skal fremme litteratur og læsning.